

Hålets index har inte med hålets svårighet att göra!

Hur ofta har vi inte hört frågan - Varför har det långa par tre hålet bara ha handicap 16, när det 450 meter långa sjunde hålet har index 1? Par tre hålet är ju mycket svårare!

Många tror, helt felaktigt, att hålets index är ett mått på hålets svårighet. Men så är det inte. Avsikten med hålens handicapindex är främst att fördela slagen vid matchspel och index sätts med tanke på detta. Index skall sättas **så att slagen i en match** (var man ger och får slag) skall fördelas över banan på ett så rättvist sätt som möjligt.

Handicapindex, d.v.s. de olika hålens index har alltså egentligen inget med hålets svårighet att göra.

Men vi tar det från början.

I begynnelse spelades golf bara som match mellan två spelare. Ofta spelade man om hedern, pengar eller en öl efter rondan. Det dröjde då naturligtvis inte länge förrän en, antagligen ganska dålig, spelare kom på att han borde få några extra slag när han mötte bättre spelare.

De första trevande försöken med handicap på 1700-talet verkar ha fungerat så att spelaren kunde kräva att få ta ut sina slag när han ville. Det blev naturligtvis spännande men samtidigt både godtyckligt och svårt att hålla reda på hur många slag som använts.

Vid mitten av 1800-talet börjar man fördela slagen jämt över banans alla hål. Det sattes ett handicapindex på varje hål. Fördelningsmetoden förfinades under 1900-talet och grundprincipen finns kvar än i dag.

Fördelningsprincipen innebär att man utgår från skillnaden mellan två spelares handicap. De slag en spelare då får skall fördelas jämt över alla banans hål. En match bör inte heller avgöras med att en spelare vinner matchen på 18:e eller 19:e hålet genom att få ett handicapslag. Man använder därför handicap 9, 10, 11 eller 12 på hålen 1, 9, 10 och 18 (hålen 9 och 10 kan bli sluthål vid start från 10:e tee). Handicapindex 1 och 2 placeras på något av de tre mittersta hålen på respektive slinga. Udda handicapindex placeras på den ena, oftast den längre, slingan och jämna index på den andra slingan.

Hålens handicapindex har alltså i grunden ingenting med hålens svårighetsgrad att göra utan är en fördelningsprincip.

Detta vad handicapindex egentligen är och skall användas till tycks under många år fallit i glömska. På de flesta klubbar och speciellt då nystartade klubbar saknas kunskap om handicapindex helt. Banarkitekterna lämnar tyvärr heller inga anvisningar om handicapindexering av nybyggda hål. På klubbarna har man sedan blandat ihop index med hålens svårighetsgrad och försökt uppskatta och sätta handicapindex efter svårighet. Det blev ofta så att den som fick uppdraget att snabbt ta fram och trycka upp klubbens första scorekort helt enkelt bestämde vilka hål som var svårast för honom. När sedan scorekortet tryckts och teeskyllarna satts på plats så var handicapindexering klar – för alltid! Debatten i klubbhuset om vilket hål som är "svårast" rullar sedan på, år efter år.

Det omöjliga med att bestämma vilka hål som är svåra och vilka som är lätta framstår ganska klart när man frågar – svårt för vem?

Omfattande statistik visar att för 36-handicaparen är ett par 3 hål ett ganska lätt hål, men för scratchspelaren är det oftast ett av banans svåraste hål. Skall hålet då bedömas som lätt eller svårt?

Ett par 5 hål är en given birdiechans för scratchspelaren, medan det för 36-handicaparen ger oanade möjligheter till misslyckanden. Skall hålet då bedömas som lätt eller svårt?

På en del klubbar har man tänkt att statistik från ett eller flera års klubbävlingar skulle kunna styra vilket index de olika hålen borde ha. Det är naturligtvis inte speciellt genomtänkt då det först innebär att handicapindexet skulle styras av vad herrar med medelhandicap når för resultat på hålen. Det blir i det närmaste diskriminerande för andra spelare och varför det skulle vara bra är svårt att förstå. Oftast får par tre hålen en hög index medan par fem hålen får en mycket låg index. Dessutom lär resultaten på klubbävlingar skilja sig ganska avsevärt om man jämför en ny och en etablerad klubb.

Nej, glöm det med lättaste och svåraste hål.

Fördelningsprincipen för hålen handicapindex, som egentligen aldrig tagits bort – bara glömts bort, aktualiserades åter för några år sedan när det nya EGA-handicap systemet antogs. Där finns tydliga anvisningar om hur hålen skall indexeras. Gamla banor behöver inte indexera om men alla nya banor bör indexeras efter det nya systemet liksom gamla när man vid något tillfälle ändå ser över hålen index.

Nu protesterar säkert någon och påpekar att index ju används när man beräknar poängen i poängbogey också och då är det väl viktigt att man har slag på de svåraste hålen. Det är ett riktigt påpekande men inget man tar hänsyn till enligt EGA-handicapreglerna. I praktiken spelar det ju faktiskt inte någon roll var man har slag. Får man på två olika hål 2+ 2 poäng med viss index eller 1+ 3 poäng med annat index så blir ju resultatet det samma.

För att kontrollera om fördelningen av handicapslagen påverkar poängbogeyresultatet gjorde det engelska golfbundet en statistisk bearbetning av över 30 000 rundor. Hur handicapindexen än omfördelades hittade man inte något statistiskt samband.

En felaktigt gjord handicapindexering leder tyvärr ofta till att matchspel med handicap blir ointressant. Se efter på din hemmaklubb! Kommer det en klunga med låga handicapindex på några närliggande hål? Har hålen 1 och 18 låga handicapindex? Har par 3 hålen mycket höga index? I så fall är det hög tid att klubben ser över sin handicapindexering och åter gör matchspel till den härliga och snabba tävlingsform den skall vara.

Bestämmelserna om handicapförslagets fördelning finns i "Spel- och Tävlingshandbok med Handicapregler 2008-2011; Bilaga 1". Bestämmelserna används av alla golfbundet i Europa som är anslutna till EGA-handicopen.

Har ni frågor eller behöver hjälp med handicapindexeringen så hör av er till Smålands Golfbunds Regelkommitté.

Håkan Herne och Lars Gräns
Regel- o hcp. kommittén Smålands GDF
Förbundsdomare